

Eseu despre raportul dintre timpul cronologic si cel psihologic, intr-un roman studiat apartinand lui Camil Petrescu

Scrie un eseu argumentativ, de 2 -3 pagini, despre raportul dintre timpul cronologic si cel psihologic, ilustrat intr-un roman studiat, apartinand lui Camil Petrescu, pornind de la ideile exprimate in urmatoarea afirmatie critica:

"Exista un timp cronologic si un altul psihologic. Primul exista obiectiv, independent de subiectivitatea noastra, si este cel pe care il masuram dupa miscarea astrelor in spatiu si dupa diversele pozitii ocupate intre ele de planete, acel timp ce roade din noi de cum ne nastem pe lume, pana cand disparem si stapaneste curba fatidica a vietii tuturor existentelor. Dar mai este si un timp psihologic, de care suntem constienti in functie de ce facem sau nu facem si care graviteaza intr-un fel foarte diferit in emotiile noastre." (Mario Vargas Llosa, Scrisori catre un tanar romancier)

Cele doua tipuri de timp despre care vorbeste Mario Vargas Llosa - "un timp cronologic si un altul psihologic" - descriu, de fapt, coordonatele esentiale ale existentei umane. Afirmatia se refera la felul in care orice individ percepe timpul obiectiv, transformandu-l in ritm propriu, subiectiv. Romanul subiectiv ilustreaza cel mai bine acest tip de relatie temporala, dat fiind ca mizeaza pe innoirea structurilor narative, prin accentul pus pe psihologic in defavoarea relatarii unor evenimente exterioare constiintei, prin preocuparea pentru obtinerea autenticitatii relatarii si prin valorizarea perceptiei lumii exterioare din perspectiva naratorului subiectiv. Perspectiva narativa unica si subiectiva are drept consecinta imediata, in planul relatarii, incalcarea ordinii temporale firesti, pentru ca personajul - narator nu retine evenimentele in ordine neaparat cronologica, ci in ordinea importantei lor pentru constiinta proprie.

Roman modern, subiectiv, Ultima noapte de dragoste, intaia noapte de razboi de Camil Petrescu valorifica tehnici de constructie moderne, printre care se numara fluxul constiintei, memoria afectiva, renuntarea la cronologie. Autenticitatea relatarii este asigurata de relatarea evenimentelor care au marcat memoria afectiva a personajului - narator, stefan Gheorghidiu.

Alcatuit sub forma unei ample confesiuni a personajului principal, romanul prezinta evolutia unui conflict interior care se accentueaza pe masura ce eroul este prins in situatii care ilustreaza "curba fatidica a vietii tuturor existentelor."

Sublocotenentul stefan Gheorghidiu, aflat cu regimentul sau in regiunea Dambovicioarei, incearca sa obtina o permisiune de doua zile pentru a merge la Campulung, unde fosta lui sotie, Ela, il chema insistent. Scrisoarea Elei venea la scurta vreme dupa o reconciliere survenita in urma unei lungi perioade de neintelegeri, care declanseaza un conflict puternic in constiinta personajului.

Discutia in contradictoriu de la popota ofitareasca introduce a doua tema a romanului, aceea a

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

---

dragostei. stefan Gheorghidiu rememoreaza momentele mariajului sau cu Ela, mariaj ce sta de la bun inceput sub semnul geloziei. Tineri studenti, cu o situatie materiala precara, cei doi sotii vor fi pusi in fata unei situatii neasteptate - o mostenire din partea unui unchi bogat ii proiecteaza intr-o lume mondena, luxoasa, in care Ela se acomodeaza rapid, in timp ce stefan Gheorghidiu refuza sa se integreze. Noul lor statut social pune in evidenta diferentele dintre cei doi sotii. Relatata din perspectiva, unica, a unui personaj a carui constiinta este scindata intre ratiune si pasiune, intre luciditate si autosugestie, povestea iubirii dintre stefan Gheorghidiu si Ela dezvaluie un complicat mecanism sufletesc.

Spiritual, ironic, hipersensibil, Gheorghidiu "este un psiholog al dragostei" (Perpessicius). Antologica pentru modul in care ia nastere gelozia, printr-un complicat joc al autosugestiei, este scena in care stefan Gheorghidiu, Ela si foarte vag conturatul G., asezati pe bancheta din spate a unei masini - intre Gheorghidiu si G. se afla Ela -, merg catre Dragasani. Pentru narator, esecul in iubire este un esec al cunoasterii; analiza mecanismului psihologic al erosului, semnificativa pentru toti eroii lui Camil Petrescu, este dublata de o radiografie a raporturilor sociale care genereaza, de cele mai multe ori, conflictele interioare.

Confruntat cu experienta-limita a razboiului care redimensioneaza orice relatie umana, stefan Gheorghidiu isi analizeaza retrospectiv si critic intreaga existenta. Drama erotica este reevaluată din perspectiva experientei razboiului care, in viziunea romancierului, "a fost drama personalitatii, nu a grupei umane". intors in prima linie dupa cele cateva zile petrecute la Campulung, stefan Gheorghidiu participa la luptele de pe frontul Carpatilor cu sentimentul ca este martor la un cataclism cosmic, unde accentul cade nu pe eroismul combatantilor, ci pe haosul si absurditatea situatiei - aspect subliniat de majoritatea criticilor literari care au comentat romanul la aparitia sa. Personajul are - sub amenintarea permanenta a mortii - revelatia propriei individualitati, ca si a relativitatii absolute a valorilor umane. Finalul romanului consemneaza despartirea definitiva de trecut a eroului, gest caracteristic pentru personajele masculine camilpetresciene, care "distrug o pasiune, se sinucid, dar nu ucid. Ei stiu ca eroarea se afla in propria constiinta, si nu in obiectele constiintei" (Marian Popa)

Printr-un artificiu compozitional, actiunea din primul capitol, La Piatra Craiului, in munte, este posterioara intamplarilor relatate in restul Cartii I. Capitolul pune in evidenta cele doua planuri temporale din discursul narativ: timpul nararii, cronologic (prezentul frontului) si timpul narat, psihologic (rememorarea povestii de iubire cu Ela). Discutiile de la popota ofiterilor despre un fapt divers (un sot si-a ucis sotia infidela si a fost achitat de jurati) declanseaza memoria afectiva a protagonistului, trezindu-i amintiri legate de cei doi ani de casnicie cu Ela.

Un eveniment exterior declanseaza rememorarea unor trairi si a unor intamplari desfasurate intr-un timp psihologic. Evenimentele rememorate sunt ierarhizate intr-o ordine cronologica, deoarece eroul lui Camil Petrescu analizeaza si interpreteaza trecutul, nu-l retraieste pur si simplu.

Evenimentele istorice, care se inscriu in timpul cronologic, - razboiul, mizeria frontului - sunt puse n umbra de "marsul prin constiinta" al eroului. Accentul nu cade atat pe succesiunea evenimentelor

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

---

rememorate, cat pe reflectarea lor in timpul psihologic, fapt marturisit de personajul - narator: "Eram ca intr-o zi imensa si intamplarile acestea mici, amanuntite pana la fractii de impresie, erau printre cele mai importante din viata mea. Astazi, cand le scriu pe hartie, imi dau seama, iar si iar, ca tot ce povestesc nu are importanta decat pentru mine, ca nici nu are sens sa fie povestite. Pentru mine inasa, care nu traiesc decat o singura data in desfasurarea lumii, ele au insemnat mai mult decat razboaiele pentru cucerirea Chinei, decat sirurile de dinastii egiptene, decat ciocnirile de astri in necuprins, caci singura existenta reala e aceea a constiintei."

Cele doua experiente in planul cunoasterii existentiale - iubirea si razboiul - sunt prezentate asa cum se reflecta in constiinta individului. De aceea, realitatea frontului nu mai are nimic eroic, e o succesiune de ordine contradictorii si de situatii haotice. Viata combatantilor atarna de hazard, de instinctul de supravietuire si de automatism: "Nu mai e nimic omenesc in noi." Ierarhia de semnificatii a evenimentelor se rastoarna si drama individuala, retraita si analizata in timp psihologic, e inlocuita de drama colectiva, traita in timp cronologic. Ranit si spitalizat, Gheorghidiu se intoarce intr-o scurta permisie la Bucuresti. Revederea Elei nu ii produce nicio emotie, pentru ca analizandu-si trairea si sentimentele in raport cu evenimentele la care participa pe front, personajul intelege cat de lipsite de semnificatie sunt framantarile minore.

Constientizand diferenta dintre ceea ce a trait in plan interior, subiectiv (deci in timp psihologic), si ceea ce se intampla in plan exterior, obiectiv (deci in timp cronologic), personajul se sustrage, de fapt, dominatiei timpului obiectiv, adica acelui timp "ce roade din noi de cum ne nastem pe lume, pana cand disparem", care insemna apropiere de moarte. Eroul propus de Camil Petrescu se salveaza din aceasta capcana a timpului prin rememorare si prin scris.